

ANALIZA STANJA I MOGUĆNOSTI UNAPREĐENJA PROIZVODNJE STRNIH ŽITA NA TERITORIJU GRUŽE I RUDNIČKE MORAVE

Aleksandar Paunović¹, Milomirka Madić¹, Goran Dugalić¹, Desimir Knežević²,
Miodrag Jelić², Vladanka Stupar³, Marija Živić⁴, Zvezdana Tadić¹

Izvod: Na prostoru koji obuhvata teritorija Gruže i Rudničke Morave poljoprivredna proizvodnja predstavlja osnovnu radnu aktivnost lokalnog stanovništva pri čemu se strna žita gaje na najvećoj površini a proizvodnja žitarica je prisutna u atarima svih sela. Kod najvećeg broja proizvođača prisutan je tradicionalni pristup u proizvodnji. Ovaj način proizvodnje često utiče na postizanje prosečno nižih prinosa zrna i niske ekonomske dobiti. Na osnovu sveobuhvatne analize pojedinih uslova utvrđeno je da bi u kratkoročnom periodu mogle da se povećaju površine pod strnim žitima i da se primenom savremene tehnologije proizvodnje povećaju prosečni prinosi zrna. Takođe, u pojedinim regijama, gde postoje povoljni uslovi mogao bi da se primeni integralni i organski vid proizvodnje, čime bi se značajno doprinelo ostvarivanju veće materijalne dobiti lokalnog stanovništva i pospešio ubrzani razvoj područja.

Ključne reči: strna žita, prinos, tehnologija proizvodnje.

Uvod

Proizvodnja strnih žita je od strateškog značaja za svaku lokalnu samoupravu i državu u celini. Nastojanje da se obezbedi dovoljna količina i visok tehnološki kvalitet zrna pšenice i drugih strnih žita predstavlja uslov za obezbeđivanje osnovnih životnih potreba za ishranu ljudi, domaćih životinja i industrijsku preradu. Teritorija Gruže i Rudničke Morave, kao karakteristične oblasti Centralne i Zapadne Srbije, potrebno je u značajno većoj meri da na državnom nivou učestvuju u ukupnoj proizvodnji strnih žita. Obezbeđivanjem dovoljne količine kvalitetnih primarnih i prerađenih proizvoda strnih žita stvaraju se uslovi da se proizvodi plasiraju na domaće i inostrana tržišta čime bi se povećala materijalna dobit i kvalitet života lokalnog stanovništva.

Pregled trenutnog stanja

Analiza teritorije, demografskog faktora i ekonomske aktivnosti.- Geografski i istorijski pojam „Gruža“ obuhvata teritoriju od 80 katastarskih opština sa površinom od 90.536 ha i brojem od 30.361 stanovnika, a prostor „Rudničke Morave“ proteže se na teritoriji 32 katastarske opštine, obuhvata prostor od 48.240 ha i broj od 33.088 stanovnika (Sl. 1). Najveći deo teritorije Gruže i Rudničke Morave pripada opštini Knić (41.308 ha ili 29,8%), zatim delovima teritorija gradova Čačak (39.933 ha ili 28,8%), Kraljevo (31.318 ha ili 22,6%) i Kragujevac (17.702 ha ili 12,7%), a najmanji prostor pripada opštini Gornji Milanovac (8.515 ha ili 6,1%). Na ovoj teritoriji nalazi se 63.449 stanovnika koji žive u

¹ Univerzitet u Kragujevcu, Agronomski fakultet u Čačku, Cara Dušana 34, Čačak, Srbija (aco@kg.ac.rs);

² Univerzitet u Prištini sa sedištem u K. Mitrovici, Poljoprivredni fakultet, Kopaonička bb, Lešak, Srbija;

³ Visoka tehnička škola strukovnih studija Požarevac, Nemanjina 2, Požarevac, Srbija;

⁴ Tekstilno-tehnološka i poljoprivredna škola „Despod Đurađ“, 17. oktobra 40, Smederevo, Srbija.

XXI SAVETOVANJE O BIOTEHNOLOGIJI

sa međunarodnim učešćem

- ZBORNİK RADOVA 1 -

XXI SAVETOVANJE O BIOTEHNOLOGIJI

sa međunarodnim učešćem

- Z b o r n i k r a d o v a -

ORGANIZATOR I IZDAVAČ

**Univerzitet u Kragujevcu,
Agronomski fakultet u Čačku**

Organizacioni odbor

dr Milomirka Madić, dr Gorica Paunović, dr Pavle Mašković, dr Vladimir Dosković, dr Duško Brković, mr Ranko Koprivica, dipl. inž. Dalibor Tomić, dipl. inž. Dušan Marković, dipl. inž. Jelena Pantović

Programski odbor

prof. dr Leka Mandić, prof. dr Vladeta Stevović, prof. dr Dragutin Đukić, dr Snežana Pašalić, prof. dr Snežana Bogosavljević-Bošković, prof. dr Tomo Milošević, prof. dr Milica Cvijović, prof. dr Radojica Đoković, prof. dr Milomirka Madić, prof. dr Goran Dugalić, prof. dr Aleksandar Paunović, prof. dr Radoš Pavlović, prof. dr Milena Đurić, prof. dr Gordana Šekularac, prof. dr Biljana Veljković, dr Nikola Bokan, dr Drago Milošević, dr Lenka Ribić-Zelenović, dr Vladimir Kurćubić, dr Ljiljana Bošković-Rakočević, dr Gorica Paunović, dr Milun Petrović, dr Milan Lukić, dr Slavica Vesković, dr Vera Đekić

Tehnički urednici

dipl. inž. Dušan Marković, dipl. inž. Dalibor Tomić

Tiraž: 180 primeraka

Štampa

Grafička radnja stamparija Bajić, V. Ignjatovića 12, Trbušani, Čačak

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

63(082)

60(082)

САВЕТОВАЊЕ о биотехнологији са међународним учешћем (21 ; 2016 ;
Чачак)

Zbornik radova. 1 / XXI savetovanje o biotehnologiji sa međunarodnim
učešćem, Čačak, 11.-12. mart 2016. godine ; [organizator] Univerzitet u
Kragujevcu, Agronomski fakultet u Čačku = [organized by] University of
Kragujevac, Faculty of Agronomy, Čačak. - Čačak : Univerzitet, Agronomski
fakultet, 2016 (Čačak : Bajić). - 478 str. : ilustr. ; 24 cm

Radovi na srp. i engl. jeziku. - Tiraž 180. - Napomene i bibliografske
reference uz radove. - Bibliografija uz svaki rad. - Abstracts.

ISBN 978-86-87611-40-5

ISBN 978-86-87611-42-9 (niz)

1. Агрономски факултет (Чачак)

а) Пољопривреда - Зборници б) Биотехнологија - Зборници

COBISS.SR-ID 221885196